

Çeviri Üzerine

Bu kitabın çevirisi esnasında yazarın talebi üzerine metin hem standart dilde hem de yeri geldiğinde yerli Kıbrıs lehçesinde çevirilmiştir. Kitabın geniş bir bölümü mülakatlar içermektedir. Bu mülakatlar esnasında konuşulan dil standart Yunanca veya Türkçe ise çeviride standart Türkçe olarak yansıtılmış, konuşmalar Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türklerin ağzından aktarıldığı zaman ise Kıbrıslı Türk lehçesi ile çevirilmiştir. Çeviri esnasında karşılaşılan bir zorluk, 27. sayfada açıklandığı gibi *Ellinas* (Helen) kelimesinin anlamı ile ilgili olmuştur.

Önsöz

İnsan elinden çıkmış en büyük yapı bir duvardır: Büyük Çin Seddi. Bu duvar, onu inşa edenleri, dışarıda pusuya yatmış tehditkâr güçlerden ayırdı. Kıbrıs'ın başkenti Lefkoşa'da duvarlar beklenmedik bir şekilde yolun ortasında belirir. Ölü Bölge, başkenti ikiye ayırır. Serbest hareket hakkı kazanan yalnızca, Lefkoşa'nın altında bulunan kanalizasyondaki dışkılarıdır.

Kıbrıs, ölülerin toprağın altında birbirine sokularak yattığı bir yerdir. Etraftaki tüm mezarlıklar gömülüyken, onlar orada gömülmemiş halde dururlar. Sakinlerini, mal mülk sahibi olan, maaş alan ve evlilikleri hâlâ devam eden kayıp insanların hayaletlerinin oluşturduğu bir yer. Ölülerinin yaşayanlardan daha yüksek sesle konuştukları söylenen, yalnızca ölülerin söz söylemesine izin verilen ve yaşayanların boyun eğip, dikkatlice dinleyerek, onların emirlerine uymaları beklenen, aslında birçok başka yerlere benzeyen bir yer.

Kıbrıs'ta hepimiz, Ölü Bölge'nin bir yanında Kıbrıslı Rumlar, diğer yanında Kıbrıslı Türkler, tek bir soruya saplanıp kalmışızdır. *Suçlu kim?* Sınırımız ilk çizildiğinde yeşil olduğu için, Yeşil Hat diye de bilinir. İlk çizilişi mürekkepli kalemle miydi, yoksa bir kurşun kalem-

le mi? Onu çizen yabancı el, çizdiğinin kalıcı bir hat olacağını planlamış mıydı? Pek çok diğeri gibi, ben de denemeye ve çözmeye karar verdiğimde, cevapları bulmak için geriye, ölülerin yaşadığı bir bölgeye, yolculuk yapmak zorunda kalacağımı bilmiyordum. Ölü Bölge'nin beni her yandan kuşatacağını ve en sonunda esir alacağını bilmiyordum.

Bu yolculuk nasıl başladı? Başlangıçları seçmek her zaman zordur. Doğum bir başlangıç olmaya her zaman müsaittir ancak ben 1964'teki doğumumla mimmendiğimden henüz haberdar değildim. Cevabı bulabilmek için hafızamı yokluyorum. Ama hangi cevabı? Bu yolculukta çok değişmemiş miydim? Cevap, şimdi kim olduğumu mu anlatmalı, yoksa o zamanlar kim olduğumu mu?